

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi samt till lag om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi samt till lag om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland (RP 207/2024 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande och till ekonomiutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- ekonomiutskottet EkUU 2/2025 rd

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- specialsakkunnig Laura Puro, finansministeriet
- specialsakkunnig Antti Sinkman, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Liisa Lundelin-Nuortio, arbets- och näringsministeriet
- miljöråd Magnus Cederlöf, miljöministeriet
- ledande sakkunnig Lauri Luukkonen, Skatteförvaltningen
- projektdirektör Sini Uuttu, Innovationsfinansieringsverket Business Finland
- forskningschef Olli Ropponen, Näringslivets forskningsinstitut ETLA
- ledande skatteexpert Tomi Viitala, Centralhandelskammaren
- skatteexpert Lauri Lehmusojä, Finlands näringsliv rf
- skatteexpert Saara Hietanen, Finnwatch rf
- chef för samhällspåverkan Niko Pankka, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- expert Kai Holkeri, Suomen Veroasiantuntijat ry

Betänkande FiUB 1/2025 rd

- professor Pekka Nykänen
- Senior Fellow Timo Viherkenttä.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- forskningsenheten BIOS
- Näringslivets Delegation EVA rf
- Livsmedelsindustrieförbundet rf
- Finsk Energiindustri rf
- Kemiindustrin KI rf
- Skogsindustrin rf
- Finlands Advokater
- Biokretslopp och Biogas Finland rf
- Företagarna i Finland rf
- Teknologiindustrin rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en lag om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (investeringsgottgörelse). Det är fråga om ett nytt riktat skattestöd som ur EU-rättens perspektiv utgör statligt stöd.

Berättigade till investeringsgottgörelse ska enligt förslaget vara bolag som i Finland genomför en sådan stor investering som syftar till en klimatneutral ekonomi vars stödberättigande investeringskostnader är minst 50 miljoner euro. Gottgörelsen kan omfatta investeringar i produktion av energi från förnybara energikällor, med undantag för elproduktion, och i lagring av energi, investeringar i minskning av växthusgasutsläppen och energianvändningen inom industriella processer samt investeringar i vissa sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi, såsom framställningen av batterier och av nyckelkomponenter och kritiska råvaror för dem.

Enligt förslaget ska investeringsgottgörelsen dras av från den samfundsskatt som bolaget ska betala innan skatten debiteras. Gottgörelsebeloppet utgör 20 procent av de stödberättigande investeringskostnaderna. Det maximala beloppet på gottgörelsen är 150 miljoner euro per bolag. För koncerner beräknas maximibeloppet på koncernnivå. Investeringsgottgörelse får dras av från samfundsskatten 2028 och de därpå följande 19 åren. Varje år får emellertid högst tio procent av det totala gottgörelsebeloppet dras av. Gottgörelsen får dras av tidigast det år då investeringen färdigställs.

Rätten till investeringsgottgörelse ska enligt förslaget sökas på förhand och rätten till gottgörelse beviljas senast vid utgången av 2025. Rätten till investeringsgottgörelse ska sökas innan arbetet i samband med investeringen börjar, vilket innebär att endast nya investeringsprojekt kan vara berättigade till gottgörelse.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

Innovationsfinansieringsverket Business Finland föreslås bli statsbidragsmyndighet för investeringsgottgörelsen. Finansieringsverket beviljar rätt till gottgörelse och övervakar genomförandet av projekten. Det föreslås att användningen av investeringsgottgörelse ska ske i samband med inkomstbeskattningen av samfund och att Skatteförvaltningen till denna del ska svara för verkställigheten.

Förslaget innebär också att lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland får en bestämmelse om att Innovationsfinansieringsverket Business Finland ska sköta stödmyndighetens uppgifter i samband med den föreslagna investeringsgottgörelsen.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa och Europeiska kommissionen har godkänt det föreslagna statliga stödet som förenligt med den gemensamma marknaden. Avsikten är att investeringsgottgörelse ska kunna sökas så snart som möjligt efter det att regeringens proposition har överlämnats. Vid tidpunkten för överlämnandet av propositionen pågår fortfarande diskussionerna med kommissionen om huruvida detta statliga stöd kan godkännas. Det är möjligt att kommissionen till följd av diskussionerna ännu kommer att förutsätta ändringar i den föreslagna lagen om investeringsgottgörelse och i stödvillkoren.

Bestämmelser om den tidpunkt då lagarna träder i kraft utfärdas enligt förslaget genom förordning.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker i övrigt propositionen men föreslår vissa ändringar i lagförslag 1, främst tekniska justeringar. Dessutom föreslår utskottet ändringar i lagförslagets ikraftträdandebestämmelser.

Allmänt

Regeringen föreslår att det införs ett nytteincitament för investeringar i ren omställning. Det föreslås att nytteincitamentet genomförs i form av en skattegottgörelse, vilket innebär att ett bolag som gjort en investering får dra av en del av kostnaderna för investeringen från den samfundsskatt som beräknas utifrån bolagets beskattningsbara inkomst. Avdraget görs innan skatten debiteras. För gottgörelsen i fråga används i den föreslagna lagen benämningen investeringsgottgörelse. Den föreslagna lagstiftningen grundar sig på EU:s kris- och omställningsram.

Enligt regeringsprogrammet för regeringen Orpo har regeringen som mål att stärka attraktionskraften för Finlands investeringsmiljö och öka investeringarna i Finland. Regeringen har som mål att främja framväxten av ett inhemskt mineral- och batterikluster i syfte att gynna den rena omställningen och Europas strategiska oberoende. Enligt regeringsprogrammet främjar regeringen också Finlands ställning som föregångare genom att bereda en ny energi- och klimatstrategi som siktar på negativa koldioxidutsläpp och där de centrala åtgärderna syftar till att främja en omställning till ren energi inom industrin samt industriella investeringar. Regeringen påverkar dessutom

Betänkande FiUB 1/2025 rd

klimatet genom effektiva utsläppsminskande åtgärder, genom åtgärder för att öka kolsänkorna och genom finländska lösningar för ren ekonomi.

Omställningen till ren energi och uppnåendet av klimatmålen förutsätter stora tilläggsinvesteringar i Finland. Vikten av investeringar i ren omställning har ökat ytterligare på grund av att det världspolitiska läget har förändrats. Finlands konkurrensläge i fråga om industriella investeringar har försvagats till följd av de allt mer allmänt förekommande statliga stödprogrammen. Även om det i nuläget i Finland planeras en betydande mängd investeringar i omställningen till ren energi, är antalet egentliga investeringsbeslut fortfarande lågt.

Regeringen har som en del av tillväxtpaketet vid ramförhandlingarna våren 2024 beslutat att i enlighet med EU:s tillfälliga krisram införa en tidsbestämd skattegottgörelse för industriella investeringar som stöder övergången till en klimatneutral ekonomi.

Sammantaget sett anser utskottet att den föreslagna regleringen behövs och är ändamålsenlig. Syftet med förslaget är att få igång stora industriella investeringar som utnyttjar el och samtidigt stödja uppbyggnaden av ett ekosystem för omställning till ren industri i Finland. I enlighet med ramförhandlingarna är målet även att modellen med en skattegottgörelse genomförs på ett sätt som tryggar en hållbar offentlig ekonomi. Mer allmänt syftar regeringens tillväxtåtgärder till att vända de försämrade tillväxt- och investeringsutsikterna. På längre sikt är målet att minska behovet av direkta anpassningsåtgärder.

Ekonomiutskottet har i sitt utlåtande välkomnat förslaget och sett det som viktigt för att främja omställningen till ren energi och stärka tillväxtmöjligheterna och konkurrensläget för Finlands ekonomi. Ekonomiutskottet understryker i sitt utlåtande att den föreslagna regleringen bör träda i kraft snarast möjligt för att investeringsgottgörelsen ska kunna utnyttjas så effektivt som möjligt.

Den föreslagna investeringsgottgörelsen är ett stöd som med beaktande av de statsstödsrättsliga aspekterna ska anmälas till Europeiska kommissionen och som omfattas av kommissionens förhandskontroll. Det statliga stödprogram som gäller investeringsgottgörelsen har på tillbörligt sätt anmälts till kommissionen och kommissionen har godkänt stödprogrammet den 18 februari 2025.

Investeringsgottgörelsens tillämpningsområde

Kommissionen antog den 9 mars 2023 en ny tillfällig kris- och omställningsram för statligt stöd. Syftet med ramen är bland annat att i enlighet med industriplanen i den gröna given främja stödåtgärder inom sektorer som är centrala för övergången till en klimatneutral ekonomi. I kris- och omställningsramen finns det tre avsnitt som enligt propositionen kan betraktas som relevanta med tanke på stödet för investeringsprojekt som syftar till en klimatneutral ekonomi, det vill säga avsnitten 2.5.1, 2.6 och 2.8. Avsnitten är i kraft fram till utgången av 2025.

I propositionen föreslås det att de nämnda avsnitten i kris- och omställningsramen tas i bruk i så stor utsträckning som möjligt. Det föreslås emellertid att investeringar i elproduktion lämnas utanför investeringsgottgörelsens tillämpningsområde. Avgränsningen motiveras med att syftet med investeringsgottgörelsen är att särskilt få igång investeringar som använder el och som stöder den rena omställningen, framom investeringar som producerar el. I propositionen har det an-

Betänkande FiUB 1/2025 rd

setts motiverat att utesluta investeringar i elproduktion också därför att stöd till el från solceller, landbaserad och havsbaserad vindkraft och vattenkraft endast kan beviljas genom ett konkurrens-utsatt anbudsförfarande, vilket tekniskt sett skulle vara väldigt komplicerat att kombinera med ett stöd i form av investeringsgottgörelse, också med beaktande av att stödet ska beviljas före utgången av 2025.

När det gäller att minska koldioxidutsläppen inom industrins produktionsprocesser har projekt som använder vätgas som producerats med nätel i propositionen lämnats utanför investeringsgottgörelsens tillämpningsområde för att säkerställa att investeringsgottgörelsen kan genomföras effektivt och i rätt tid. Enligt propositionsmotiven är villkoren för statliga stöd som gäller detta mycket detaljerade och mycket tunga att tillämpa i praktiken. Dessutom har kommissionen i processen med förhandsanmälan som gäller stödprogrammet rekommenderat att gottgörelsen inte ska omfatta vätgas som producerats med nätel.

Ekonomiutskottet har påpekat att utöver att de nationella avgränsningarna gör det möjligt att förutsäga effekterna på skatteintäkterna går de också i stor utsträckning ut på att förenkla och effektivisera det nationella ansökningsförfarandet för investeringsgottgörelse. Stödprogrammet gäller endast till den 31 december 2025, och beslut om stöd som beviljas enligt programmet ska fattas före utgången av 2025. Med beaktande av dessa ramar har ekonomiutskottet ansett det motiverat att man strävar efter att hålla villkoren för beviljande av investeringsgottgörelse så okomplicerade och lätta att tolka som möjligt.

I EU:s kris- och omställningsram ingår många detaljerade och tekniska förutsättningar för att olika typer av investeringsprojekt ska vara stödberättigande och det finns nästan inget nationellt handlingsutrymme i fråga om dem. De kriterier för beviljande av investeringsgottgörelse som föreslås i propositionen bestäms i stor utsträckning utifrån dessa förutsättningar. Det har dock beslutats om vissa avgränsningar på nationell nivå.

Avgränsning som gäller storleken på investeringarna

I enlighet med riktlinjerna från ramförhandlingarna begränsas investeringsgottgörelsen endast till stora investeringar. Berättigade till investeringsgottgörelse är bolag som i Finland genomför en sådan stor investering som syftar till en klimatneutral ekonomi och vars stödberättigande investeringskostnader uppgår till minst 50 miljoner euro.

Vid utskottets sakkunnigutfrågning ansåg flera av dem som hördes att nedre gränsen för storleken på investeringarna är för hög. Utskottet konstaterar att syftet med den föreslagna nedre gränsen på 50 miljoner euro har varit att säkerställa att gottgörelsen i enlighet med det tillväxtpaket som regeringen beslutade om vid ramförhandlingarna riktas till stora investeringar som stöder uppbyggnaden av ett ekosystem för omställning till ren industri i Finland. Avgränsningen som görs utifrån investeringarnas storlek lindrar gottgörelsens effekter på skatteintäkterna samt minskar stödmyndighetens administrativa börda genom att begränsa antalet projekt som omfattas av gottgörelsen. Det har ansetts viktigt med en tillräckligt hög tillämpningströskel för investeringsgottgörelsen, eftersom ingen övre gräns fastställs för det totala beloppet inom systemet med investeringsgottgörelse på samma sätt som för programmet för direkt stöd, utan gottgörelsen ska beviljas alla bolag som uppfyller kriterierna. I propositionen bedöms det också att särskilt de

Betänkande FiUB 1/2025 rd

internationella investeringsprojekten, som berörs av konkurrensen om statligt stöd och som man har försökt beakta även inom kris- och omställningsramen, är stora. Med beaktande av det som sägs ovan anser utskottet att den föreslagna gränsen på 50 miljoner euro är motiverad.

Investeringsgottgörelsens belopp föreslås vara 20 procent av de investeringskostnader som godkänns som grund för gottgörelsen, dock högst 150 miljoner euro. Det totala beloppet av investeringsgottgörelsen fås således genom investeringskostnader på 750 miljoner euro. De föreslagna gränserna baserar sig på maximibeloppen för stöd som beviljas genom beskattning enligt avsnitt 2.8 i kris- och omställningsramen. På så sätt blir investeringsgottgörelsens belopp enhetligt på nationell nivå oberoende av investeringstyp och de högre stödnivåerna som möjliggörs i avsnitten 2.5.1 och 2.6 i kris- och omställningsramen tillämpas inte. Enhetliga gränser för alla investeringstyper förenklar och harmoniserar systemet, samtidigt som de ligger i linje med tillväxtpaketet, framgår det av propositionen. Den föreslagna gränsen på 150 miljoner euro gäller per bolag. I fråga om koncerner beräknas det maximala beloppet för gottgörelsen koncernspecifikt på grund av de statsstödsrättsliga kraven.

Stödets stimulanseffekt

Den allmänna utgångspunkten i EU:s regler om statligt stöd är att stödet ska ha en stimulanseffekt. Därför föreslås det i propositionen att investeringsgottgörelse i fråga om alla typer av investeringar beviljas endast för nya projekt, det vill säga sådana projekt där arbetet påbörjas efter ansökan om gottgörelse. Det föreslås därmed ingen möjlighet att på det sätt som avsnitten 2.5.1 och 2.6 i EU:s kris- och omställningsram tillåter bevilja stöd för projekt som inletts efter den 9 mars 2023.

Utskottet anser att de föreslagna bestämmelserna är motiverade. Gottgörelsens stimulanseffekt uppnås bäst om stöd inte kan fås för projekt som redan inletts och därför är det motiverat att investeringsgottgörelse beviljas endast för nya projekt, det vill säga projekt där arbetet påbörjas först efter ansökan om gottgörelse. Också ekonomiutskottet har i sitt utlåtande slagit fast att den föreslagna regleringen är tydlig och motiverad, eftersom den förenklar förfarandet för bedömning av ansökningar om investeringsgottgörelse och behandlar alla investeringsprojekt som är berättigade till gottgörelse och som främjar en ren omställning på ett enhetligt sätt.

Enligt kris- och omställningsramen ska investeringsgottgörelse beviljas senast den 31 december 2025. Därför ska investeringsgottgörelse ansökas och beslut om beviljande av gottgörelse fattas på förhand redan innan den egentliga användningen av gottgörelsen och separat från det normala samfundsskatteförfarandet.

Det föreslås att Innovationsfinansieringsverket Business Finland ska vara den myndighet som beviljar investeringsgottgörelse. I propositionen motiveras detta med att kriterierna för beviljande av investeringsgottgörelse på grundval av kris- och omställningsramen delvis består av mycket tekniska frågor om investeringarnas klimatpåverkan. Därför är det befogat med ett förfarande där nämnda kriterier i första hand utvärderas av en sakkunnigorganisation som kan bedöma ärendena i fråga. Enligt förslaget ska gottgörelsen ansökas hos finansieringsverket som ska behandla ansökningarna och fatta beslut om beviljande av gottgörelse före utgången av 2025.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

Användning av gottgörelsen

Enligt regeringens ramförhandlingar kan investeringsgottgörelsen användas första gången det år då investeringen slutförs, dock tidigast under skatteåret som börjar 2028. Investeringsgottgörelsen får under varje skatteår användas till högst tio procent av det totala beloppet. Gottgörelsen avses kunna användas i sammanlagt 20 år. Tidsfristen på 20 år för användningen av investeringsgottgörelsen räknas från det första skatteåret som börjar 2028, oberoende av när investeringen färdigställs. Enligt propositionen tryggar detta hållbarheten i den offentliga ekonomin, eftersom användningen av gottgörelsen fördelas över flera år och är tidsbegränsad. Dessutom vill man genom att räkna tidsgränsen på 20 år från 2028 i stället från det år då investeringen slutförts uppmuntra till att fullfölja investeringarna inom en rimlig tid, eftersom en fördröjning av färdigställandet kan leda till att användningstiden för investeringsgottgörelsen förkortas.

Användning av investeringsgottgörelsen ska yrkas årligen i samband med att bolagets skattedeklaration lämnas in eller senare inom ramen för de normala tiderna för korrigering av beskattningen. Det föreslås att användningen av gottgörelsen övervakas av Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningens roll i genomförandet av investeringsgottgörelsen är närmast teknisk.

Konsekvenser för statsfinanserna

Av propositionen framgår det att ungefär 15–30 investeringsprojekt på minst 50 miljoner euro som man känner till bedöms kunna omfattas av investeringsgottgörelsen. Om alla dessa projekt får tillgång till investeringsgottgörelse, kan det sammanlagda beloppet för gottgörelsen, och därmed det belopp som dras av från samfundsskatten, vara sammanlagt cirka 0,9–2,3 miljarder euro. Beloppet fördelas som skatteintäktsförluster över en period på flera år.

Investeringsgottgörelsen får användas i beskattningen från och med 2028 och det årliga maximala beloppet för gottgörelsen är en tiondel av det totala erhållna gottgörelsebeloppet. Det innebär att med beaktande av de begränsningar och antaganden som presenteras i propositionen kan det totala beloppet av den gottgörelse som kan godkännas i beskattningen vara högst 90–230 miljoner euro per år från och med skatteåret 2028 fram tills att gottgörelserna i sin helhet har använts.

På grund av skattegottgörelsens karaktär begränsas inte det totala gottgörelsebeloppet eller antalet projekt som erhåller gottgörelse på förhand. Av den anledningen kan konsekvenserna för skatteintäkterna också vara större än vad som anges ovan. Om man i bedömningen också beaktar projekt som det är mindre sannolikt att beviljas gottgörelse, kan investeringsgottgörelsens totala belopp som mest uppgå till 3,2 miljarder euro. Å andra sidan påpekas det i propositionen att de nämnda uppskattningarna av det totala investeringsbeloppet och förlusten av skatteintäkter också kan vara överskattningar av flera skäl. Det är till exempel möjligt att alla projekt inte genomförs eller att de inte genomförs inom en sådan tidsram att de kan få tillgång till investeringsgottgörelsen.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

Investeringsgottgörelsens förhållande till minimiskatteregleringen

Ekonomiutskottet tar i sitt utlåtande fasta på hur den föreslagna investeringsgottgörelsen fungerar tillsammans med minimiskatteregleringen och huruvida bestämmelserna enligt minimiskattelagen i vissa situationer försvagar investeringsgottgörelsens verkningsfullhet.

Den föreslagna investeringsgottgörelsen kan medföra en skyldighet för stora koncerner att betala tilläggsskatt om den effektiva skattesatsen i Finland som beräknats i enlighet med minimiskatteregleringen för koncerner sjunker till mindre än 15 procent på grund av investeringsgottgörelsen. Eftersom den föreslagna investeringsgottgörelsen inte berättigar till kontant återbäring behandlas den som ett skatteavdrag i minimiskatteberäkningen, vilket innebär att gottgörelsen kraftigt kan minska den effektiva skattesatsen för bolag som använder gottgörelsen. Hur investeringsgottgörelsen i själva verket påverkar en koncerns effektiva skattesats i Finland kan emellertid variera kraftigt mellan olika koncerner.

I propositionen påpekas det att eftersom den faktiska skattenivån granskas separat för varje stat kan gottgörelsens inverkan på beräkningen av minimiskatt också vara beroende av om koncernen har annan verksamhet i Finland. Investeringsgottgörelsens inverkan på den faktiska skattenivån kan därför vara mindre i sådana koncerner som bedriver sådan annan vinstgivande verksamhet i Finland för vilken koncernen betalar samfundsskatt. I och med att investeringsgottgörelsen gäller stora industriella investeringar kan man bedöma att en betydande del av investeringskostnaderna är sådana materiella tillgångar som berättigar till substansavdrag i minimiskattesystemet. Risken för att bli tvungen att betala minimiskatt minskar också av att investeringsavdraget fördelas över en tidsperiod på minst tio år. Investeringsgottgörelsen dras inte av automatiskt, utan utifrån bolagets yrkande på ett belopp i euro. Det kan för sin del underlätta samordningen av investeringsgottgörelsen och bestämmelserna om minimiskatt, eftersom bolaget kan beakta en eventuell skyldighet att betala tilläggsskatt när det yrkar på avdrag.

Avslutningsvis

Flera sakkunniga har lyft fram att den föreslagna investeringsgottgörelsen behövs, även om det samtidigt har uttryckts oro över att stödet också riktas till investeringar som skulle genomföras också utan det aktuella stödet. Dessutom påpekades det att det inte går att exakt beräkna gottgörelsens utsläppseffekter. Sakkunniga har också fäst uppmärksamhet vid den snäva tidtabellen för att ansöka om investeringsgottgörelse och det har ansetts viktigt att lagen snabbt träder i kraft. Den föreslagna avgränsningen av investeringarna så att de granskas per produktionsanläggning ansågs också vara för snäv.

Vid sakkunnigutfrågningen fästes också vikt vid behovet av att vidareutveckla investeringsgottgörelsen, om undantagen från reglerna om statligt stöd fortsätter gälla efter 2025. Till denna del konstaterar utskottet att det är motiverat att göra en samlad analys av eventuella ändringar i den nu aktuella och av kommissionen godkända investeringsgottgörelsen i det skedet när det finns mer information om eventuella nya ramar för statligt stöd. Ekonomiutskottet lyfte i sitt utlåtande fram vikten av effektivt påverkansarbete i rätt tid.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

Lagarna föreslås träda i kraft genom förordning. Detta motiveras med att man före ikraftträdandet ska kunna säkerställa att lagarna är förenliga med EU:s regler om statligt stöd. Anmälningsförfarandet hade inte slutförts när propositionen lämnades till riksdagen. Kommissionen har genom sitt beslut av den 18 februari 2025 godkänt den föreslagna investeringsgottgörelsen som ett statligt stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden. Av denna anledning är det inte nödvändigt att genom förordning av statsrådet utfärda separata bestämmelser om ikraftträdandet. Finansutskottet understryker i likhet med ekonomiutskottet vikten av ett snabbt ikraftträdande för att investeringsgottgörelsen ska kunna utnyttjas så effektivt som möjligt.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi

4 §. Avgränsning av tillämpningsområdet för investeringsgottgörelse. Paragrafen gäller avgränsningar av tillämpningsområdet för investeringsgottgörelse. Den föreslagna 4 punkten gäller situationer där bolaget, den koncern som bolaget hör till eller den ägare som utövar faktiskt bestämmande inflytande över bolaget eller koncernen finns på Europeiska unionens sanktionsförteckning. Sakkunniga har lyft fram behovet av att harmonisera punkten med EU:s kris- och omställningsram, eftersom det bestämmande inflytandet enligt den ordalydelse som föreslås i propositionen verkar begränsas till ägarskap. I kris- och omställningsramen finns ingen sådan avgränsning. Utskottet föreslår ändringar i 4 punkten för att åtgärda denna inexakthet.

14 §. Investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar som berättigar till investeringsgottgörelse. Enligt uppgifter från finansministeriet har kommissionen vid diskussionerna om statligt stöd efter den officiella anmälan till kommissionen bett Finland bekräfta att en förutsättning för beviljande av investeringsgottgörelse för investeringar i utfasningen av fossila bränslen inom industrin, där man övergår till att använda vätgas eller vätgasbaserade bränslen i stället för fossila bränslen, ska vara att den anläggning som får stöd i fortsättningen inte använder fossila bränslen utan enbart drivs med förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen. Till denna del har det bedömts att det är fråga om en precisering som styr tolkningen särskilt av den föreslagna 14 § 1 mom. 1 punkten. För att undvika tolkningssvårigheter föreslår utskottet att 14 § kompletteras med ett 5 mom. där den preciseringen ingår.

27 §. Utlämnande av uppgifter till Skatteförvaltningen. Paragrafen innehåller bestämmelser om Business Finlands skyldighet att för tillsynen över avdrag av investeringsgottgörelse och eventuell senare rättelse av gottgörelsebeloppet lämna ut vissa uppgifter till Skatteförvaltningen. Utskottet föreslår att paragrafen preciseras så att den tillåter att också sekretessbelagda uppgifter lämnas ut.

29 §. Kumulering av investeringsgottgörelse och annat statligt stöd. Den föreslagna paragrafen innehåller bestämmelser om kumulering av investeringsgottgörelse och annat statligt stöd. Av propositionsmotiven framgår att investeringsgottgörelse får kumuleras med annat stöd inom de gränser som kris- och omställningsramen tillåter. Enligt det föreslagna 2 mom. får kumulering av statligt stöd inte leda till att det maximala stödbeloppet eller den högsta möjliga stödnivån en-

Betänkande FiUB 1/2025 rd

ligt någon tillämplig bestämmelse överskrids. Enligt erhållen utredning är det motiverat att precisera paragrafens 2 mom. för att det tydligare ska framgå att de tillämpliga bestämmelser som det hänvisas till är kommissionens regler om statligt stöd. Utskottet föreslår därför en precisering i 2 mom.

32 §. Beskattningsförfarande vid avdrag av investeringsgottgörelse. Det föreslagna 4 mom. gäller situationer där det i beskattningen av samfundet sker sådana ändringar som leder till att beloppet av samfundsskatten sänks. En sådan ändring kan inverka på det maximala beloppet av investeringsgottgörelse, eftersom gottgörelsebeloppet som dras av inte kan vara större än beloppet av samfundsskatten. I det föreslagna 4 mom. talas det om rättelse av beskattningen, även om det förfarandemässigt snarare rör sig om korrigering av beskattningen genom följdändring. För att bestämmelsen bättre ska motsvara dess faktiska karaktär föreslår utskottet att 4 mom. ändras så att det talas om ändring av beskattningen i stället för rättelse av beskattningen.

34 §. Ikraftträdande. Den föreslagna bestämmelsen om ikraftträdande genom förordning i 1 mom. stryks.

Bilaga. Det föreslås att punkt 24 i avsnitt 5 i bilagan till lagen korrigeras så att ordet kiseloxid ersätts med ordet kiseldioxid.

2. Lagen om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland

Ikraftträdandebestämmelsen. Den föreslagna bestämmelsen om ikraftträdande genom förordning i 1 mom. stryks.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 207/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om bolags rätt till gottgörelse för kostnaderna för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (*investeringsgottgörelse*). Investeringsgottgörelsen dras av från den inkomstskatt som beräknas för bolaget med stöd av inkomstskattelagen (1535/1992) innan skatten debiteras.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *stora investeringar* sådana investeringsprojekt som gäller en viss anläggning och i fråga om vilka de investeringskostnader som utgör en godtagbar grund för investeringsgottgörelse uppgår till minst 50 miljoner euro,

2) *bolag* aktiebolag eller andelslag som är allmänt skattskyldiga i Finland samt samfund som är begränsat skattskyldiga i Finland och som för bedrivande av näringsverksamhet i Finland har ett fast driftställe enligt 13 a § i inkomstskattelagen,

3) *koncern* bolag som är i koncerngemenskap med varandra så att det ena bolaget utövar bestämmande inflytande över det andra bolaget eller ett tredje subjekt ensam eller tillsammans med närstående kretsar utövar bestämmande inflytande över bägge bolag på det sätt som avses i 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995),

Betänkande FiUB 1/2025 rd

4) *lagring av el* att den slutliga elanvändningen förläggs till en senare tidpunkt än produktionstillfället, eller att elenergin omvandlas till en lagringsbar energiform, med tillhörande lagring av denna energi och därpå följande återomvandling av den till elenergi,

5) *lagring av värme* att den slutliga värmeenergianvändningen förläggs till en senare tidpunkt än produktionstillfället, eller att elenergin eller värmeenergin omvandlas till en lagringsbar energiform, med tillhörande lagring av denna energi och vid behov därpå följande omvandling eller återomvandling av den till värmeenergi för slutlig användning (uppvärmning eller kylning),

6) *förnybara vätgasbaserade bränslen* flytande och gasformiga bränslen som härrör från sådan förnybar vätgas vars energiinnehåll härrör från andra förnybara energikällor än biomassa,

7) *principen orsaka inte betydande skada* den princip om att inte orsaka betydande skada som avses i artikel 2.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens,

8) *arbetets början* inledandet av bygg- och anläggningsarbetena i samband med investeringen eller det första rättsligt bindande åtagandet att beställa utrustning eller ett annat åtagande som gör investeringen oåterkallelig, beroende på vilket som inträffar först, dock inte köp av mark och förberedande arbete, som att utverka tillstånd och utföra preliminära genomförbarhetsstudier,

9) *råvaror av avgörande betydelse* sådana råvaror av avgörande betydelse som avses i bilaga IV till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, nedan *den allmänna gruppundantagsförordningen*,

10) *anläggningar*

a) i fråga om verksamhet som omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter en sådan fast, teknisk enhet som avses i artikel 3 e i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG,

b) i fråga om verksamhet som inte omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter en sådan teknisk enhet som är jämförbar med en i underpunkt a avsedd fast, teknisk enhet,

11) *industrieanläggningar* sådana i 10 punkten avsedda anläggningar där den huvudsakliga verksamheten är en industriell process.

3 §

Investeringar som berättigar till investeringsgottgörelse

Rätten till investeringsgottgörelse enligt denna lag beviljas på ansökan bolag som i Finland genomför en stor investering som syftar till en klimatneutral ekonomi och som uppfyller villkoren enligt denna lag, i något av följande:

- 1) produktion av energi från förnybara energikällor och lagring av energi,
- 2) utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsåtgärder inom industrins produktionsprocesser, eller
- 3) sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

4 §

Avgränsning av tillämpningsområdet för investeringsgottgörelse

Ett bolag är inte berättigat till investeringsgottgörelse, om

1) bolaget eller den koncern som bolaget hör till är ett sådant företag i svårigheter som avses i kommissionens meddelande om riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (2014/C 249/01),

2) bolaget eller den koncern som bolaget hör till är föremål för ett betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden,

3) bolaget eller den koncern som bolaget hör till är ett kreditinstitut eller något annat finansiellt institut,

4) bolaget, den koncern som bolaget hör till, **bolagets eller koncernens ägare** eller den **aktör** som utövar faktiskt bestämmande inflytande över bolaget eller koncernen finns på Europeiska unionens sanktionsförteckning.

5 §

Allmänna villkor för investeringskostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse

Investeringskostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse är sådana skäligen kostnader som har uppstått till följd av anskaffning av anläggningstillgångar och som ett resultat av ett gottgörelseberättigat bolags investeringsprojekt under den tid som projektet pågår, som betalats av ett sådant bolag och som i bolagets bokföring redovisats som tillgång i anskaffningsutgiften för anläggningstillgångarna.

Som grund för investeringsgottgörelse godkänns endast kostnader som uppstått till följd av sådana anskaffningar och arbeten i fråga om vilka en skriftlig beställning har gjorts eller ett skriftligt avtal ingåtts efter inlämnandet av ansökan om gottgörelse. En anskaffning som beställts för ett investeringsprojekt innan ansökan om gottgörelse har lämnats kan godkännas endast om det i beställningsavtalet eller köpebrevet ingår ett villkor om att anskaffningen återgår om beslutet om investeringsgottgörelse är nekande. Kostnaderna är även i detta fall godtagbara först från den dag då ansökan om gottgörelse lämnades.

Av kostnaderna för anskaffningar som gjorts hos en part som på det sätt som avses i 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande är i intressegemenskap med det bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse godkänns endast den del som bolaget kan visa att motsvarar självkostnadspriset. På anskaffningar från parter som är i intressegemenskap med det bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse tillämpas vad som i 6 § föreskrivs om investeringskostnader som inte godkänns som grund för investeringsgottgörelse.

6 §

Investeringskostnader som inte godkänns som grund för investeringsgottgörelse

Investeringskostnader som inte godkänns som grund för investeringsgottgörelse är

Betänkande FiUB 1/2025 rd

- 1) löner,
- 2) allmänna kostnader,
- 3) representationsutgifter,
- 4) räntor och andra finansieringskostnader,
- 5) avgifter som baserar sig på lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992),
- 6) avsättningar med tanke på kostnader,
- 7) resekostnader som ett bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse betalat eller ersatt,
- 8) mervärdesskatter som ett bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse betalat som en del av anskaffningspriset för varor eller tjänster.

7 §

Beloppet av investeringsgottgörelse

Beloppet av investeringsgottgörelse är 20 procent av de investeringskostnader som godkänns som grund för investeringsgottgörelsen.

Investeringsgottgörelsens maximala belopp är 150 miljoner euro per bolag.

Om bolaget hör till en koncern, beräknas investeringsgottgörelsens maximala belopp på koncernnivå.

Investeringsgottgörelse beviljas till ett lägre belopp än vad som anges ovan i denna paragraf, om beviljande av full investeringsgottgörelse skulle leda till att de maximigränser enligt 29 § som gäller kumulering av statligt stöd överskrids.

8 §

Behörig myndighet

Innovationsfinansieringsverket Business Finland (Finansieringsverket) beslutar om beviljande av investeringsgottgörelse och svarar för tillsynen över investeringsprojekt för vilka investeringsgottgörelse beviljats och för andra uppgifter som hänför sig till beviljandet av gottgörelse och tillsynen över investeringsprojekt. Skatteförvaltningen sköter uppgifter som hänför sig till förfarandet för att dra av investeringsgottgörelse.

2 kap.

Investeringar i produktion av energi från förnybara energikällor och lagring av energi

9 §

Investeringsprojekt som hänför sig till produktion eller lagring av energi och som berättigar till investeringsgottgörelse

Till investeringsgottgörelse berättigar sådana investeringsprojekt som hänför sig till produktion av energi från förnybara energikällor och lagring av energi och som gäller

Betänkande FiUB 1/2025 rd

1) produktion av energi från förnybara energikällor enligt definitionen i artikel 2 led 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, nedan *direktivet om förnybar energi*, inklusive produktion av förnybar vätgas och förnybara vätgasbaserade bränslen, men inte elproduktion,

2) lagring av el eller lagring av värme,

3) lagring av förnybar vätgas, biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas, biometan och biomassabränslen i vilka det innehåll som lagras till minst 75 procent på årsnivå kommer från en direkt ansluten produktionsanläggning för förnybar vätgas, biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas eller biomassabränslen.

10 §

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse för investeringar i produktion av förnybar energi eller lagring av energi

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse är kostnaderna för ett sådant investeringsprojekt som avses i 9 § till den del som kostnaderna gäller byggande av ny kapacitet eller uppgradering av ett kraftverks kapacitet.

Om investeringsprojektet gäller uppgradering av ett kraftverks kapacitet, utgör endast sådana tilläggskostnader som hänför sig till den uppgraderade kapaciteten kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse.

11 §

Särskilda villkor för investeringsgottgörelse för investeringar i produktion av förnybar energi eller lagring av energi

Investeringsgottgörelse beviljas endast sådana investeringsprojekt som bolaget inte skulle genomföra eller som det skulle genomföra på ett begränsat eller annorlunda sätt utan gottgörelsen.

Den anläggning eller utrustning som är föremål för den investering som investeringsgottgörelsen gäller ska vara färdigställd och i drift inom 36 månader från den dag då investeringsgottgörelsen beviljades. Om tidsfristen på 36 månader inte iakttas, ska beloppet av den investeringsgottgörelse som på grundval av investeringsprojektet i fråga har beviljats bolaget minskas med en procent av det beviljade beloppet för varje månad som överskrider tidsfristen på 36 månader. Beloppet av investeringsgottgörelse minskas ändå inte, om bolaget visar att orsaken till förseningen inte beror på bolaget, att den inte kunde förutses och att bolaget inte skulle ha kunnat undvika den genom att iaktta tillbörlig aktsamhet.

Beviljande av investeringsgottgörelse förutsätter att principen orsaka inte betydande skada iakttas vid genomförandet av investeringsprojektet.

12 §

Särskilda villkor för förnybar vätgas

Om investeringsprojektet gäller produktion av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen, förutsätter beviljande av investeringsgottgörelse dessutom att vätgasen och de vätgas-

Betänkande FiUB 1/2025 rd

baserade bränslena produceras från förnybara energikällor i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

13 §

Särskilda villkor för biodrivmedel

Om investeringsprojektet gäller produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas, biometan eller biomassabränslen, förutsätter beviljande av investeringsgottgörelse dessutom att de bränslen som produceras uppfyller de kriterier för hållbarhet och minskning av växthusgasutsläpp som fastställs i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

3 kap.

Investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsåtgärder inom industrins produktionsprocesser

14 §

Investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar som berättigar till investeringsgottgörelse

Till investeringsgottgörelse berättigar ett investeringsprojekt som möjliggör åtminstone ett av följande:

1) de direkta växthusgasutsläppen från en av bolagets industrianläggningar där fossila bränslen används som energikälla eller råvara minskar med minst 40 procent jämfört med situationen före investeringen genom elektrifiering av produktionsprocesser eller övergång till användning av förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen i syfte att ersätta fossila bränslen,

2) energianvändningen minskar i fråga om den verksamhet som investeringsgottgörelsen gäller med minst 20 procent jämfört med situationen före gottgörelsen i en av bolagets industrianläggningar.

Minskningen av direkta växthusgasutsläpp enligt 1 mom. 1 punkten mäts på basis av de genomsnittliga direkta växthusgasutsläppen för de fem kalenderår som föregår ansökan om investeringsgottgörelse. Vid verifieringen av minskningen av direkta växthusgasutsläpp ska även faktiska växthusgasutsläpp från förbränning av biomassa beaktas.

Minskningen av energianvändning enligt 1 mom. 2 punkten mäts på basis av den genomsnittliga faktiska energianvändningen under de fem kalenderår som föregår ansökan om investeringsgottgörelse.

I fråga om investeringar som gäller verksamhet som omfattas av systemet för handel med utsläppsrätter ska investeringen leda till en minskning av växthusgasutsläppen från bolagets industrianläggning som går längre än de relevanta riktmärken för gratis tilldelning av utsläppsrätter som anges i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/447 om fastställande av revide-

Betänkande FiUB 1/2025 rd

rade riktmärkesvärden för gratis tilldelning av utsläppsrätter för perioden 2021–2025 i enlighet med artikel 10a.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG.

Om investeringsprojektet går ut på att ersätta fossila bränslen med förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen, förutsätter beviljande av investeringsgottgörelse att användningen av fossila bränslen vid industrianläggningen upphör och att anläggningen enbart använder förnybar vätgas eller förnybara vätgasbaserade bränslen.

15 §

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse för investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse är kostnader för utrustning, maskiner och anläggningar som behövs för elektrifiering, övergång till vätgas eller vätgasbaserade bränslen eller förbättrad energieffektivitet och andra investeringskostnader som hänförs till sådana investeringsprojekt som avses i 14 §.

16 §

Särskilda villkor för investeringsgottgörelse för investeringar i utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsinvesteringar

Investeringsgottgörelse beviljas endast sådana investeringsprojekt som bolaget inte skulle genomföra eller som det skulle genomföra på ett begränsat eller annorlunda sätt utan gottgörelsen.

Den anläggning eller utrustning som är föremål för den investering som investeringsgottgörelsen gäller ska vara färdigställd och i drift inom 36 månader från den dag då investeringsgottgörelsen beviljades. Om tidsfristen på 36 månader inte iakttas, ska beloppet av den investeringsgottgörelse som på grundval av investeringsprojektet i fråga har beviljats bolaget minskas med en procent av det beviljade beloppet för varje månad som överskrider tidsfristen på 36 månader. Beloppet av investeringsgottgörelse minskas ändå inte, om bolaget visar att orsaken till förseningen inte beror på bolaget, att den inte kunde förutses och att bolaget inte skulle ha kunnat undvika den genom att iaktta tillbörlig aktsamhet.

Investeringsgottgörelse får inte användas för att öka bolagets totala produktionskapacitet. Till sådan ökning räknas dock inte sådana nödvändiga kapacitetsökningar av tekniska skäl som uppgår till högst två procent jämfört med situationen före beviljandet av investeringsgottgörelse.

Investeringsgottgörelse beviljas inte för investeringar som enbart gäller efterlevnaden av tillämpliga unionsnormer. Med tillämpliga unionsnormer avses i detta moment unionsnormer enligt artikel 2 led 102 i den allmänna gruppundantagsförordningen.

17 §

Särskilda villkor för användning av förnybar vätgas

Om investeringsprojektet gäller sådan utfasning av fossila bränslen inom industrin som inbegriper användning av förnybar vätgas, förutsätter beviljande av investeringsgottgörelse att den vätgas som används produceras från förnybara energikällor i enlighet med de metoder som fast-

Betänkande FiUB 1/2025 rd

ställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

18 §

Särskilda villkor för användning av förnybara vätgasbaserade bränslen

Om investeringen gäller sådan utfasning av fossila bränslen inom industrin som inbegriper användning av förnybara vätgasbaserade bränslen, ska dessa bränslen uppfylla samtliga av följande krav:

- 1) de är flytande och gasformiga bränslen som härrör från förnybar vätgas vars energiinnehåll härrör från andra förnybara energikällor än biomassa,
- 2) de uppnår växthusgasutsläppsminskningar under hela livscykeln på minst 70 procent jämfört med en fossil motsvarighet på 94 gram koldioxidekvivalenter per megajoule, och
- 3) de har producerats i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i direktivet om förnybar energi och tillhörande genomförandeakter eller delegerade akter.

4 kap.

Investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi

19 §

Till investeringsgottgörelse berättigande investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi

Till investeringsgottgörelse berättigar investeringsprojekt inom sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi, om de gäller

- 1) produktion av relevant utrustning för omställningen till en klimatneutral ekonomi,
- 2) produktion av nyckelkomponenter som konstruerats och främst används som direkt insatsvara för produktionen av den utrustning som anges i 1 punkten, eller
- 3) produktion eller återvinning av råvaror av avgörande betydelse som är behövliga för produktionen av den utrustning och de nyckelkomponenter som anges i 1 och 2 punkten.

Med relevant utrustning för omställningen till en klimatneutral ekonomi avses i 1 mom. 1 punkten batterier, solpaneler, vindturbiner, värmepumpar, elektrolysanläggningar och utrustning för avskiljning, användning och lagring av koldioxid.

Med nyckelkomponenter avses i 1 mom. 2 punkten de komponenter som nämns i bilagan.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

20 §

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse för investeringsprojekt inom sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi

Kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse är sådana kostnader för ett investeringsprojekt som gäller materiella tillgångar, till exempel mark, byggnader, anläggningar, utrustning och maskiner, och immateriella tillgångar, till exempel patenträttigheter, licenser, know-how eller andra immateriella rättigheter, som krävs för produktion eller återvinning av de nyttigheter som avses i 19 §.

För att immateriella tillgångar ska räknas som kostnader som kan godkännas som grund för investeringsgottgörelse måste de

- 1) förbli förknippade med det område där investeringsprojektet genomförs och inte överförs till andra områden,
- 2) huvudsakligen användas i den anläggning som tar emot investeringsgottgörelse,
- 3) kunna skrivas av,
- 4) ha förvärvats på marknadsvillkor från tredje part som inte har någon anknytning till bolaget,
- 5) tas upp i tillgångarna för det bolag som ansöker om investeringsgottgörelse, och
- 6) förbli förknippade med det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljas i minst fem år.

21 §

Särskilda villkor för investeringsgottgörelse för investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi

Beviljande av investeringsgottgörelse förutsätter att

- 1) investeringen förblir på den plats där investeringen finns i minst fem år efter det att investeringen har färdigställts,
- 2) det finns en konkret risk för att investeringen inte genomförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- 3) bolaget eller den koncern som bolaget hör till inte under en period som börjar med det att investeringsgottgörelse söks och slutar två år efter det att investeringsprojektet har färdigställts omlokaliseras till Finland från en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samma eller motsvarande produktionsverksamhet som den verksamhet som investeringsgottgörelse beviljas för.

Investeringsgottgörelse beviljas inte om bolaget eller den koncern som bolaget hör till under de två år som föregår ansökan om investeringsgottgörelse har till Finland från en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet omlokaliserat samma eller motsvarande produktionsverksamhet som den verksamhet i fråga om vilken investeringsgottgörelse söks.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

5 kap.

Beviljande av investeringsgottgörelse och tillsyn över investeringsprojekt för vilka investeringsgottgörelse beviljas

22 §

Ansökan om investeringsgottgörelse

Investeringsgottgörelse söks hos Finansieringsverket innan arbetets början i samband med investeringsprojektet.

Den som ansöker om investeringsgottgörelse ska för att ärendet ska kunna avgöras lämna riktiga och tillräckliga uppgifter. Ansökan ska göras på en blankett som Finansieringsverket fastställer. Ansökan ska innehålla åtminstone följande uppgifter:

1) bolagets namn och storlek, kontaktuppgifter och hemort, företags- och organisationsnummer och en utredning om namnteckningsrätt,

2) en beskrivning av investeringsprojektet, inklusive investeringsgottgörelsens ändamål enligt denna lag samt projektets mål, sättet att genomföra projektet och datum då projektet inleds och avslutas,

3) en kostnadskalkyl och finansieringsplan för projektet,

4) beloppet av investeringsgottgörelse som söks,

5) i fråga om sådana investeringsprojekt som avses i 2 och 3 kap. en bedömning av investeringsgottgörelsens betydelse för genomförandet av projektet, inklusive en lönsamhetskalkyl för investeringsprojektet utan gottgörelse och med gottgörelse,

6) behövliga uppgifter och utredningar om att villkoren för beviljande av investeringsgottgörelse enligt denna lag uppfylls för investeringen,

7) de uppgifter som enligt 29 § 5 mom. krävs i fråga om kumulering av investeringsgottgörelse och annat statligt stöd,

8) andra än i 1–7 punkten avsedda uppgifter som förutsätts av den behöriga myndigheten och som behövs för att ärendet ska kunna avgöras.

Om investeringsgottgörelse söks för i 4 kap. avsedda investeringar i sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi, ska de uppgifter som krävs i bilaga II till Europeiska kommissionens meddelande om en tillfällig kris- och omställningsram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina (2023/C 101/03), nedan *kris- och omställningsramen*, ingå i ansökan om investeringsgottgörelse, med undantag av uppgifter som endast gäller stöd enligt punkt 86 i kris- och omställningsramen.

På Finansieringsverkets begäran ska den som ansöker om investeringsgottgörelse dessutom lämna övriga uppgifter och handlingar som behövs för att ärendet ska kunna avgöras.

Finansieringsverket får meddela närmare föreskrifter om tidsfristen för ansökan om gottgörelse och de uppgifter som ska lämnas i ansökan samt om hur uppgifterna ska lämnas.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

23 §

Godkännande av en ansökan om investeringsgottgörelse

Finansieringsverket godkänner ansökan om investeringsgottgörelse och fastställer det maximala beloppet av gottgörelse och de investeringskostnader som berättigar till gottgörelse, om villkoren enligt denna lag uppfylls.

Finansieringsverket ska innan det beviljar investeringsgottgörelse för en investering enligt 4 kap. kontrollera att det finns en konkret risk för att investeringen inte genomförs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och att det inte finns en risk för att verksamheten omlokaliseras inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Investeringsgottgörelsen ska beviljas senast den 31 december 2025.

24 §

Beslut om beviljande av investeringsgottgörelse

I ett beslut om beviljande av investeringsgottgörelse får det ingå villkor och begränsningar som gäller det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljas och som är nödvändiga för att säkerställa att villkoren för beviljande av investeringsgottgörelse enligt denna lag uppfylls.

Av beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse ska det dessutom på ett sådant sätt som ett tillbörligt genomförande av det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljas samt tydligheten i fråga om det gottgörelseberättigade bolagets rättigheter och skyldigheter förutsätter framgå

1) godtagbara investeringskostnader inom det investeringsprojekt för vilket gottgörelse beviljas,

2) gottgörelsens maximibelopp av de godtagbara investeringskostnaderna inom det investeringsprojekt för vilket gottgörelse beviljas,

3) bolagets skyldighet att lämna upplysningar om hur det investeringsprojekt för vilket gottgörelse beviljas framskrider och genomförs samt när upplysningarna ska lämnas,

4) andra grunder för beviljande av gottgörelse och för kontroll av och tillsyn över investeringsprojekt.

25 §

Skyldighet för bolag som är berättigade till investeringsgottgörelse att lämna uppgifter

För tillsynen över att villkoren enligt denna lag och beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse iakttas ska ett bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse till Finansieringsverket lämna riktiga och tillräckliga uppgifter.

Ett bolag som är berättigat till investeringsgottgörelse ska utan dröjsmål underrätta Finansieringsverket om ändringar som påverkar genomförandet av det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljas och andra ändringar som påverkar beloppet av gottgörelse.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

26 §

Finansieringsverkets tillsynsuppgifter och ändring av beslut om beviljande av investeringsgottgörelse

Finansieringsverket utövar tillsyn över att investeringsprojektet uppfyller de villkor enligt denna lag och beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse som ställs på projektet.

För tillsynen över investeringsprojekt har Finansieringsverket rätt att utföra behövliga granskningar som gäller gottgörelsemottagarens ekonomi och verksamhet. På Finansieringsverkets rätt att bemyndiga en annan myndighet eller en utomstående revisor att utföra granskningar, rätt att bistås av en utomstående sakkunnig vid granskningar, utförande av granskning och rätt att få handräckning vid utförandet av tillsyns- och granskningsuppgifter enligt denna lag tillämpas 16–18 § i statsunderstödslagen (688/2001).

Finansieringsverket ska fatta beslut om ändring av investeringsgottgörelsen, om

1) bolaget förflyttar en investering i en sektor som är strategisk med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi från den plats där investeringen finns innan fem år har förflutit från det att investeringen färdigställdes,

2) bolaget till den plats där en investering i en strategisk sektor finns omlokaliserar samma eller motsvarande verksamhet som den verksamhet som investeringsgottgörelse beviljats för innan två år har förflutit från det att investeringen färdigställdes,

3) bolaget väsentligt bryter mot de villkor som i denna lag ställs på det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljats eller mot beslutet om beviljande av investeringsgottgörelse eller villkoren enligt beslutet, eller

4) det i det investeringsprojekt för vilket investeringsgottgörelse beviljats sker någon annan väsentlig ändring som påverkar beloppet eller användningen av investeringsgottgörelse.

Ett beslut om ändring av investeringsgottgörelsen ska fattas senast inom sex kalenderår från utgången av det år då investeringsprojektet färdigställts.

27 §

Utlämnande av uppgifter till Skatteförvaltningen

Finansieringsverket ska för tillsynen över avdrag av investeringsgottgörelse **trots sekretessbestämmelserna** lämna Skatteförvaltningen bolagsspecifika uppgifter om beviljade investeringsgottgörelser, gottgörelsernas belopp och beloppet av godkända och faktiska kostnader inom investeringsprojektet samt uppgift om ändring av ett beslut om investeringsgottgörelse och om andra omständigheter som påverkar investeringsgottgörelsens slutliga belopp och avdrag av gottgörelse.

28 §

Finansieringsverkets rätt att få information av myndigheter

Finansieringsverket har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få information rätt att avgiftsfritt av andra myndigheter få sådan information som är nödvändig för skötseln av verkets uppgifter och som gäller

Betänkande FiUB 1/2025 rd

- 1) den ekonomiska ställningen för den som ansöker om och den som beviljas investeringsgottgörelse,
- 2) offentliga stöd för den som ansöker om och den som beviljas investeringsgottgörelse,
- 3) andra omständigheter som gäller den som ansöker om och den som beviljas investeringsgottgörelse och som är av väsentlig betydelse för säkerställandet av att denna lag iakttas vid beviljandet av investeringsgottgörelse och vid tillsynen över investeringsprojekt för vilka investeringsgottgörelse beviljas.

29 §

Kumulering av investeringsgottgörelse och annat statligt stöd

Investeringsgottgörelse får beviljas också för investeringsprojekt som beviljats annat statligt stöd, om detta statliga stöd gäller andra stödberättigande kostnader än de stödberättigande kostnader som investeringsgottgörelsen gäller.

Investeringsgottgörelse får beviljas också för investeringsprojekt som beviljats annat statligt stöd för samma stödberättigande kostnader, förutsatt att en sådan kumulering av statligt stöd inte leder till att det maximala stödbeloppet eller den högsta möjliga stödnivån enligt någon tillämplig bestämmelse **om statligt stöd** överskrids.

Investeringsgottgörelse för investeringsprojekt som gäller produktion av förnybar energi eller lagring av energi enligt 2 kap. får dock inte beviljas för ett projekt som har beviljats driftsstöd till investeringar för påskyndande av utbyggnaden av förnybar energi och för lagring av energi enligt avsnitt 2.5.2 i kris- och omställningsramen.

Det sammanlagda beloppet av investeringsgottgörelse och eventuellt annat stöd får under inga omständigheter överskrida 100 procent av de stödberättigande kostnaderna.

För tillsynen över kumuleringen av statliga stöd ska bolaget i ansökan om investeringsgottgörelse uppge alla andra statliga stöd som gäller samma investeringsprojekt och ange hur dessa stöd fördelas på de stödberättigande kostnader som kan specificeras.

30 §

Sökande av ändring i Finansieringsverkets beslut

I fråga om beslut av Finansieringsverket får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Om begäran om omprövning eller ändringssökandet gäller ett beslut av Finansieringsverket genom vilket bolagets ansökan om investeringsgottgörelse har avslagits eller investeringsgottgörelse har beviljats till ett mindre belopp än vad bolaget ansökte om, och beslutet med anledning av begäran om omprövning eller ändringssökandet ändras till bolagets fördel, ska investeringsgottgörelsen anses ha beviljats den dag då Finansieringsverket fattade det beslut som begäran om omprövning eller ändringssökandet gällde.

Vad som i 3 mom. föreskrivs om ändring av beslut tillämpas också i situationer där Finansieringsverkets beslut upphävs och återförvisas för ny behandling.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

6 kap.

Avdrag av investeringsgottgörelse vid beskattningen

31 §

Avdrag och periodisering av investeringsgottgörelse

Investeringsgottgörelsen dras utifrån bolagets yrkande på ett belopp i euro av från bolagets inkomstskatt det skatteår för bolaget som börjar under kalenderåret 2028 och de därpå följande 19 skatteåren. Investeringsgottgörelse kan dock dras av tidigast det skatteår som investeringen färdigställs. Investeringsgottgörelsen dras av från samfundsskatten efter avräkning av utländsk skatt.

Varje skatteår kan emellertid högst tio procent av beloppet av den investeringsgottgörelse som beviljats bolaget dras av.

32 §

Beskattningsförfarande vid avdrag av investeringsgottgörelse

Ett yrkande på avdrag av investeringsgottgörelse ska framställas skriftligt. Yrkandet ska framställas genom bolagets skattedeklaration eller någon annan blankett som Skatteförvaltningen fastställt.

På behandlingen av yrkanden på avdrag av investeringsgottgörelse, rättelse av beloppet av investeringsgottgörelse och andra ärenden som gäller investeringsgottgörelse vid Skatteförvaltningen tillämpas lagen om beskattningsförfarande.

Skatteförvaltningen rättar bolagets beskattning med anledning av ett beslut av Finansieringsverket som leder till att beloppet av investeringsgottgörelse ändras i efterhand. Beslut om rättelse får trots tidsfristerna i 55 § 2 mom. och 56 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande fattas inom ett år från utgången av det kalenderår under vilket det beslut av Finansieringsverket som leder till att beloppet av investeringsgottgörelse ändras i efterhand har fattats. Beslut om rättelse får fattas trots att ändring har sökts i Finansieringsverkets beslut.

Skatteförvaltningen **ändrar** bolagets beskattning och sänker beloppet av den investeringsgottgörelse som dras av, om beloppet av den inkomstskatt som bolaget innan investeringsgottgörelsen dras av ska betala för skatteåret minskar med anledning av en ändring i beskattningen så att beloppet av investeringsgottgörelse som dras av överskrider beloppet av inkomstskatt för bolaget innan investeringsgottgörelsen dras av.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

7 kap.

Särskilda bestämmelser

33 §

Uppskjuten skattefordran som redovisats på grundval av investeringsgottgörelse i fråga om minimiskatt för stora koncerner

Uppskjutna skattefordringar som redovisats på grundval av beviljad investeringsgottgörelse behandlas som sådana fordringar som avses i 9 kap. 1 § 6 mom. i lagen om minimiskatt för stora koncerner (1308/2023).

34 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft **den 20** .

Denna lag tillämpas på sådana investeringar i fråga om vilka ansökan om investeringsgottgörelse har lämnats in den 19 december 2024 eller därefter. Vad som i 23 § föreskrivs om godkännande av en ansökan om investeringsgottgörelse tillämpas från och med den dag då lagen träder i kraft.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

Bilaga

Nyckelkomponenter som avses i 19 § 1 mom. 2 punkten och 3 mom. i lagen

1. Nyckelkomponenter för produktion av batterier:

1) Litiumjonbatterier, natriumjonbatterier, kaliumjonbatterier och natriumsvavelbatterier:

- a) katod- och anodmaterial
- b) elektrolyter
- c) prekursorer
- d) katoder
- e) anoder
- f) batterikemikalier (t.ex. batteriklassat nickelsulfat, koboltsulfat, mangansulfat, litiumhydroxid, litiumkarbonat)
- g) tejp (tejp som förbinder komponenterna)
- h) al-påse (aluminiumfolie, i vilken andra cellkomponenter är placerade)
- i) kompressionskuddar (komponenter som balanserar trycket under laddning och urladdning av batteriet), bly (plattor som möjliggör strömflöde)
- j) celler
- k) värmeledande harts
- l) samlingsskena (ett elektroniskt element som gör det möjligt att ansluta celler och cellmoduler till varandra)
- m) ändplatta (så kallade lock placerade i monoramen när modulen fylls med elektrolyt)
- n) batterihöljen
- o) batterihanteringssystem
- p) komponenter för värmehantering av celler (dynor och folier)
- q) miljöskyddskapsling
- r) EMI-avskärmning (elektromagnetiska störningar)
- s) hantering av cellsvällkraft (distanser)
- t) distans/sköld som förhindrar termisk cellutbredning
- u) cellens termiska spridningsgaskanal
- v) cellens elektriska isoleringsfilm
- w) batterimoduler (cellstapelram med isoleringsmaterial, termisk pasta, isoleringsstrukturdelar av metall och plast och modulkärl)
- x) batteripaket

Betänkande FiUB 1/2025 rd

- y) batterifästen och blyplattor
- z) kyl- och värmesystem (värmeväxlare, kylplatta, rörledningar, anslutningar) inklusive mekaniska och kemiska strukturer
- å) tätningssystem (packning, gummiprofil, pasta, lim)
- ä) tryckutjämnare (avlufare, sprängskiva) och elektronik
- ö) aggregatbälten
- aa) kablar
- bb) separatorer
- cc) kopparfolie
- dd) smältsäkring
- ee) pyrosäkring
- ff) pyro- drivenhet
- gg) huvudkontakter
- hh) förladdningskontakter
- ii) förladdningsmotstånd
- jj) shunt för mätning av batteriström
- kk) batteriströmmätning HALL-sensor
- ll) enhet för mätning av individuell cellspänning och temperatur (cellövervakningskrets, CSC, givare)
- mm) batteriisoleringsövervakningsenhet
- nn) förstärkare för mätning av batterispänning
- oo) förstärkare för mätning av batteriström (högspänningsinstrumentenhet, HVIU)
- pp) batterihanteringsenhet (BMU, på modul- och/eller pakethållare)
- qq) multibatterihanteringsenhet (MBMU)
- rr) multibatteristyrening (MBCU)
- ss) programvara

2) Flödesbatterier (Redox, RFB):

- a) strömavtagare (kopparplatta eller -folie)
- b) batterihöljen och andra plastdelar
- c) byggmaterial (rör, plåtar, plattor)
- d) kolfiberplattor
- e) bipolära plattor
- f) katjon- eller anjonbytarmembran och -separatorer

Betänkande FiUB 1/2025 rd

- g) elektrodmaterial (poröst grafitgarn, kolgarn, kolmaterial)
- h) elektrolytförrådsbehållare
- i) elektrolytlösningar som innehåller ett eller flera elektroaktiva redoxkopplingssystem (oorganiska eller organiska)
- j) cirkulationspumpar för elektrolytlösning

3) Värmebatterier:

- a) batterihanteringssystem
- b) värmeväxlare
- c) värmeackumulerande medier (fast fas eller fasförändringstyp)
- d) höljen med isolerings- och ackumuleringslager.

2. Nyckelkomponenter för produktion av solpaneler:

- 1) ram
- 2) skyddande skärmar
- 3) solceller
- 4) polysilikon
- 5) kiselkristaller
- 6) kristalldragningsstationer
- 7) kapsågar och diamantvagnar
- 8) metalliseringspasta (silver och aluminium)
- 9) solcellsglas
- 10) energihanteringssystem
- 11) perovskitceller
- 12) temperaturregulatorer
- 13) frekvensomvandlare
- 14) omriktare
- 15) rengörings- och skadedetekteringssystem
- 16) transformatorstationer och -skenor
- 17) kablar
- 18) understationer
- 19) transformatorer
- 20) fundament

Betänkande FiUB 1/2025 rd

- 21) monteringsystem för solpaneler
- 22) stålmoduler för understationer
- 23) övergångsstycken
- 24) brytare.

3. Nyckelkomponenter för produktion av vindturbiner:

- 1) torn och fundament (fundamentkonstruktioner)
- 2) rotornav
- 3) rotorblad
- 4) rotorhuvudaxlar
- 5) lager
- 6) växlar (växellådor)
- 7) kraftgeneratorer
- 8) kyl- och smörjsystem (luft, olja)
- 9) transformatorer
- 10) kopplingsskåp
- 11) kontrollsystem
- 12) maskinhus- och rotorbladsrotationsmekanismer
- 13) spjäll
- 14) åskskydd
- 15) UPS (avbrottsfri strömförsörjning)
- 16) kontroller
- 17) omvandlare
- 18) bromsar
- 19) växellådsoljor
- 20) intern- och exportkabel som används för strömuttag från havsbaserade vindkraftparker
- 21) isbekämpningssystem
- 22) kablar
- 23) isdetekteringssensorer och -system
- 24) vindsensorer
- 25) kylarvätskor
- 26) understationer
- 27) kraftomvandlare
- 28) övervakningssystem

Betänkande FiUB 1/2025 rd

29) moduler av stål för understationer

30) övergångsstycken.

4. Nyckelkomponenter för produktion av värmepumpar:

1) ventiler (t.ex. fyrvägsventil, EEV-ventil)

2) hölje- och monteringsselement (t.ex. ramar)

3) manöverpaneler

4) kylvätskefilter

5) förångare

6) frostskyddsenheter för förångare (t.ex. värmare)

7) rörledningssystem

8) värmeväxlare och stödanordningar

9) kompressorer och stödanordningar

10) återvinningsenhet

11) geostrong värmeväxlare

12) moduler för markvärmeväxling

13) glykolvärmare/-kylare

14) elmotorer

15) oljeavskiljartankar och stödanordningar

16) ventiler

17) cirkulationspump

18) kylmedel/driftsmedia.

5. Nyckelkomponenter för produktion av elektrolysanläggningar:

1) transformatorer

2) omvandlare

3) elcentraler

4) högtrycks- och lågtrycksgasflaskor

5) separatorer

6) radiatorer och förångare

7) avjoniserare för kylsystem

8) tryckregulatorer

9) temperaturregulatorer

10) gasdetekteringssystem

Betänkande FiUB 1/2025 rd

- 11) ATEX-komponenter
- 12) kompressorer
- 13) drift- och nödventilationssystem
- 14) elektronisk styrprogramvara
- 15) elektroniska styrenheter
- 16) gasfiltersystem
- 17) katoder
- 18) membran
- 19) bipolära plattor
- 20) värmeväxlare
- 21) vätgasfilter
- 22) vätgaskylsystem
- 23) anoder
- 24) tätningspulver – BaO (bariumoxid), Al₂O₃ (aluminiumoxid) och SiO₂ (kiseldioxid)
- 25) gastorkar.

6. Nyckelkomponenter för produktion av utrustning för avskiljning, användning och lagring av koldioxid (CCUS):

- 1) installationer och kompressorer för luftseparation
- 2) fluidiseringsanläggningar
- 3) sorptionsmedel
- 4) membran
- 5) porösa material för absorption av trycksvängningar
- 6) reaktorer med fluidiserad bädd
- 7) ovan- och underjordsutrustning för injekterings- och observationsborrhål anpassade för arbete i koldioxidhaltig miljö
- 8) borrhålshuvuden anpassade för koldioxidinjektion
- 9) koldioxidbeständigt hölje
- 10) koldioxidbeständiga driftsrör
- 11) koldioxidbeständig borrhcement
- 12) lagringstankar för koldioxidbuffert
- 13) servicetankar
- 14) kompressorer
- 15) sensorer
- 16) detektorer

Betänkande FiUB 1/2025 rd

- 17) ovan- och underjordiska övervakningssystem inklusive optiska fiberkablar
- 18) rengörings- och torksystem för koldioxid
- 19) koldioxidbeständiga rör för konstruktion av rörledningar för överföring av koldioxid.

2.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland (1146/2017) 3 § 2 mom. som följer:

3 §

Finansieringsverkets uppgifter

Finansieringsverket ska också sköta statsbidragsmyndighetens uppgifter i samband med närings-, energi- och miljöpolitiska stöd samt stödmyndighetens uppgifter enligt lagen om skatte-gottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Finansieringsverket får ta emot en ansökan om investeringsgottgörelse enligt 22 § i lagen om skatte-gottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi redan innan denna lag träder i kraft.

Betänkande FiUB 1/2025 rd

Helsingfors 7.3.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Saara Hyrkkö gröna
medlem Otto Andersson sv
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Marko Kilpi saml
medlem Aki Lindén sd
medlem Laura Meriluoto vänst
medlem Joona Räsänen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Valkonen saml
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
medlem Ben Zyskiewicz saml
ersättare Hannu Hoskonen cent
ersättare Janne Jukkola saml
ersättare Mikko Lundén saf
ersättare Lauri Lyly sd
ersättare Ville Väyrynen saml.

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.

Betänkande FiUB 1/2025 rd **Reservation 1/sd**

Reservation 1/sd

Motivering

Syftet med regeringens lagförslag är att genom ett betydande skattestöd främja investeringsbeslut i stora industriella projekt för grön omställning som planeras i Finland, om besluten fattas före utgången av 2025. Socialdemokraterna delar regeringens oro över den ekonomiska utvecklingen i Finland och instämmer i att investeringarna har betydelse för att ekonomin ska fås på fötter. Genomförandet av den gröna omställningen kräver betydande investeringar i industriproduktionen i Finland och EU för att processer som drivs med fossila bränslen ska kunna ersättas med hållbarare energikällor. I Finland finns nästan inga sådana statliga stöd för att starta upp investeringar som beviljas som skatteavdrag. Lagförslaget är en av regeringens nya skattepolitiska åtgärder, som syftar till att hantera konkurrensen om statligt stöd.

Genom lagen införs ett skattestöd som beviljas i form av skatteavdrag, det vill säga en investeringsgottgörelse. Investeringsgottgörelse beviljas på basis av kostnaderna för vissa stora investeringar som har som mål att främja en klimatneutral ekonomi. Gottgörelsens belopp är 20 procent av investeringsutgifterna, dock högst 150 miljoner euro. För att gottgörelse ska beviljas förutsätts det att utgifterna för investeringen uppgår till minst 50 miljoner euro, vilket begränsar stödet till att gälla endast mycket stora investeringar. Genom den nedre gräns på 50 miljoner euro som föreslås för investeringarna begränsas ett rätt så stort stödbelopp till att gälla endast ett litet antal projekt. Det uppskattas att det finns mellan 15 och 30 projekt som kan få stödet i fråga. Den höga nedre gränsen leder till att medelstora företag och många projekt faller utanför stödets tillämpningsområde, samtidigt som incitamentets inverkan på ekonomin minskar. Det är tvivelaktigt om det finska skattesystemet lämpar sig för utdelning av noggrant avgränsade, behovsprövade företagsstöd. Inom företagssektorn har man i stor utsträckning krävt att den nedre gränsen för investeringar sänks till 25 miljoner euro. Gottgörelsen skulle då utvidgas till en större krets och i enlighet med dess logik främja investeringar i projekt för en grön omställning i större utsträckning än vad som föreslås i propositionen. Gränsen på 50 miljoner euro utesluter projekt som främjar en ren omställning bland annat inom lagringen av el och värme.

Gottgörelsen genomförs som ett avdrag från samfundskatten för investeringen när investeringen har slutförts, dock tidigast 2028. Gottgörelse betalas fram till 2047, men man kan förvänta sig att merparten kommer att betalas under de första tio åren eftersom de samfund som ligger bakom stora investeringsprojekt vill få tillgång till skatteförmånerna i ett så tidigt skede som möjligt. I propositionen uppskattas att det totala årliga gottgörelsebeloppet ligger på 90–230 miljoner euro och att gottgörelsen fördelas över åtminstone tre olika valperioder, dock inte innevarande valperiod. Med tanke på det finanspolitiska beslutsfattandet är det inte idealiskt att regeringen ingår åtaganden som sträcker sig långt in i framtiden och som kommande regeringar knappast kan dra sig ur. Det bör noteras att gottgörelsen endast kommer att gälla sådana projekt som inte skulle genomföras utan stöd. På så sätt skulle de intäkter som investeringarna ger inte fås utan propositionen.

Lagberedningsprocessen har varit utmanande. Regeringen lade vid ramförhandlingarna i april 2024 fram ett grovt förslag gällande införandet av gottgörelse, varefter propositionen har beretts i

Betänkande FiUB 1/2025 rd

Reservation 1/sd

elva månader. Rätten till gottgörelse ska beviljas före utgången av 2025, vilket innebär att propositionen i praktiken är i kraft endast i åtta eller nio månader. För beviljande av gottgörelse krävs att investeringsprojektet inte annars skulle genomföras. Vi förmodar att när regeringen i april 2024 meddelade att en gottgörelse kommer att införas stoppades alla de projekt som kan dra nytta av gottgörelsen, eftersom rapporteringar om projekten före lagens ikraftträdande väsentligt skulle försämra deras möjligheter att få gottgörelse. Regeringen har redan genom sitt meddelande om ett kommande gottgörelsesystem tillfälligt försvagat de investeringar som omfattas av lagen i och med att investeringsbesluten senarelagts till dess att lagen träder i kraft.

Propositionen bygger på den tillfälliga kris- och omställningsram som kommissionen godkänt och som förutsätter att beslut om beviljande av investeringsgottgörelse har fattats före utgången av 2025. Den nya kommissionen meddelade i februari 2025 att den kommer att förenkla reglerna om statligt stöd senast i juni 2025 för att främja den gröna omställningen genom nationella skattestöd.

När tiden för att göra investeringar som berättigar till gottgörelse är så kort som det föreslås i propositionen blir det svårare att nå målen med gottgörelsen i och med att den begränsas endast till ett litet antal projekt som kommit rätt så långt i planeringsskedet. Det skulle krävas mera tid för att man i större utsträckning skulle kunna stödja investeringar i den gröna omställningen. Socialdemokraterna anser därför att gottgörelsen bör vara i kraft längre för att den i högre grad ska främja investeringar. Socialdemokraterna förstår de strikta tekniska begränsningar som propositionen måste följa och som avsevärt minskar det nationella handlingsutrymmet, men samtidigt verkar det klart att det nationella handlingsutrymmet kommer att utökas inom den närmaste framtiden. Därför föreslår vi att man omedelbart börjar utreda möjligheterna till fortsatt stöd.

Regeringen behandlar vid sin halvtidsöverläggning en rapport från projektet Kasvurihi som den av Risto Murto ledda arbetsgruppen lagt fram. I rapporten föreslås det ett investeringsavdrag för grön omställning som minskar företagets beskattningsbara inkomst. Det är i själva verket fråga om en investeringsgottgörelse, genom vilken utgifterna för och avskrivningarna på investeringar i den gröna omställningen får dras av två gånger. Förslaget är mycket likt den gottgörelse som regeringen nu föreslår, även om terminologin och metoderna som används för att uppmuntra till investeringar skiljer sig från den nu aktuella propositionen. Om man vill bevilja stöd via beskattningen, är modellen med gottgörelse bättre än ett tilläggsavdrag från inkomsten. Modellen med gottgörelse som beviljas via beskattningen är mer transparent och lättare att placera i resultaträkningen.

Propositionen handlar om att skapa ett nytt betydande företagsstöd. För att finansiera det är det motiverat att skära i sådana befintliga företagsstöd som inte har visat sig förnya ekonomin. Redan nu riktas ett betydande antal direkta och indirekta företagsstöd till samfundsskattebasen. Det är motiverat att främja den gröna omställningen genom skattestöd, men samtidigt bör man slopa företagsstöd som främjar användningen av fossil energi för att företagsstöden sammantaget inte ska öka obehindrat.

Förslag

Vi föreslår

Betänkande FiUB 1/2025 rd
Reservation 1/sd

*att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 2 och 34 § i lagförslag 1 med följande ändringar, (**Reservationens ändringsförslag**)*

*att riksdagen godkänner ett uttalande. (**Reservationens förslag till uttalande**)*

Reservationens ändringsförslag

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *stora investeringar* sådana investeringsprojekt som gäller en viss anläggning och i fråga om vilka de investeringskostnader som utgör en godtagbar grund för investeringsgottgörelse uppgår till minst 25 miljoner euro,

(3—33 § som i FiUB)

7 kap.

Särskilda bestämmelser

34 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Denna lag tillämpas på sådana investeringar i fråga om vilka ansökan om investeringsgottgörelse har lämnats in den 19 december 2024 eller därefter. Vad som i 23 § föreskrivs om godkännande av en ansökan om investeringsgottgörelse tillämpas från och med den dag då lagen träder i kraft.

Betänkande FiUB 1/2025 rd
Reservation 1/sd

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen så snart som möjligt börjar utreda möjligheterna att fortsätta giltighetstiden för skattegottgörelse för investeringar i grön omställning efter 2025.

Helsingfors 7.3.2025

Joona Räsänen sd
Seppo Eskelinen sd
Pia Viitanen sd
Aki Lindén sd
Lauri Lyly sd

Betänkande FiUB 1/2025 rd

Reservation 2/cent

Reservation 2/cent

Motivering

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om skattegottgörelse (investeringsgottgörelse) för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi. Det är fråga om ett nytt riktat skat-testöd som ur EU-rättens perspektiv utgör statligt stöd.

Syftet med denna nya skattegottgörelse som regeringen beslutade om vid ramförhandlingarna våren 2024 är att få igång stora industriella investeringar som utnyttjar el och samtidigt stödja uppbyggnaden av ett ekosystem för omställning till ren industri i Finland.

Centern ställer sig bakom införandet av en investeringsgottgörelse, men anser att den skattegottgörelse för investeringar som regeringen föreslår är en konsekvent fortsättning på regeringen Orpos politik som missgynnar mikroföretag och små- och medelstora företag.

De minsta företagen har utsatts för en serie skattehöjningar som de känner av i sin vardag. Skattelättnaden vid den nedre gränsen för mervärdesskatt har slopats. Beskattningen av inkvartering, kultur- och motionstjänster, böcker, kollektivtrafik, taxiservice och läkemedel har överförts från den nedsatta mervärdesskattesatsen på 10 procent till 14 procent. Den allmänna mervärdesskattesatsen har skärpts och är nu den näst högsta i Europa, hela 25,5 procent. Till råga på allt sänktes hushållsavdraget drastiskt vid årsskiftet. En finländare med medelhöga inkomster beskattas hårdare nu än på åtminstone tio år. Detta inverkar på företagen. Regeringen har däremot reserverat skattelättnader endast för de allra största företagen.

Problemen med propositionen och Centerns lösningar på dem

Den korta giltighetstiden beror på EU-regleringen. Däremot skulle det finnas nationellt handlingsutrymme i fråga om storleken på de investeringar som investeringsgottgörelsen omfattar. Även i fråga om giltighetstiden skulle det vara motiverat att regeringen redogör för hur man ska agera i fråga om investeringsgottgörelsen i framtiden, om EU ger tilläggstid för denna typ av skat-testöd.

Centern anser att den investeringsgottgörelse som nu behandlas bör utvidgas till att också omfatta små och medelstora företag. Centern anser gränsen för investeringsgottgörelsen kunde vara till exempel 1 miljon euro i stället för 50 miljoner euro som regeringen föreslår och som gynnar stora företag.

Centerns förslag skulle utöver några eventuella stora investeringar också möjliggöra flera mindre investeringar. Investeringsgottgörelsen inverkar på intäkterna från samfundsskatten från och med 2028. Regeringen bör tänka efter om Finland verkligen har fått så många investeringar att man totalt kan strunta i mindre investeringar? Det har vi nämligen inte.

Centerns förslag skulle också lösa det problem som framkommer i propositionen, det vill säga att inte ens stora koncerner drar nytta av den ändring som regeringen föreslår om de gör investering-

Betänkande FiUB 1/2025 rd
Reservation 2/cent

är på sammanlagt mer än 50 miljoner euro, men fördelar dem på flera fabriksorter så att ingen enskild investering överskrider minimigränsen på 50 miljoner euro. Den gräns på 50 miljoner euro som regeringen förutsätter är nämligen anläggningsspecifik.

Om en koncern exempelvis planerar tre separata investeringar på 20 miljoner euro per investering i tre olika anläggningar har koncernen enligt propositionen inte rätt till investeringsgottgörelse trots att investeringarna sammanlagt uppgår till 60 miljoner euro. Problemet försvinner om man sänker den nedre gränsen för investeringarna.

Utöver att inkludera mindre företag kunde man i Finland nu också välja att fördomsfritt pröva på högre skatteincitament i vissa regioner, i synnerhet i syfte att stärka livskraften i östra Finland. Man kunde alltså inleda ett försök med en särskild ekonomisk zon.

Centern har redan i sin alternativa budget föreslagit att investeringsgottgörelsen ska vara större för den särskilda ekonomiska zon som bör inrättas i östra Finland. I övriga Finland skulle gottgörelsen vara 20 procent i enlighet med regeringens förslag, men i östra Finland 30 procent. Den särskilda ekonomiska zonen ska omfatta Södra Karelen, Södra Savolax, Kajanaland, Kymmenedalen, Norra Karelen, Norra Savolax samt nordöstra Österbotten och östra Lapplands ekonomiska region.

Är man på andra håll i Europa lika likgiltigt inställd till små och medelstora företag som regeringen Orpo? Nej, det är man inte.

I Tyskland varierar beloppet av den här formen av stöd till exempel beroende på typen av investering, men i fråga om vissa investeringar är investeringsbeloppet som krävs för små och medelstora företag minst 500 000 euro och för andra företag en miljon.

Tyskland har dessutom infört ett förhöjt stöd för investeringar i vissa regioner och även i vissa fall för små och medelstora företag. Tyskland nöjer sig med andra ord också med mindre investeringar och man förhåller sig inte heller avståndstagande till särskilda ekonomiska zoner.

Frankrike i sin tur rentav föredrar mindre investeringar och där har man positiva erfarenheter av särskilda ekonomiska zoner. Stödbeloppen varierar beroende på vilken investering det är fråga om. När det gäller till exempel investeringar i grön industri, som främjar produktionen av batterier, solpaneler, vindturbiner och värmepumpar som behövs för omställningen till en klimatneutral ekonomi, riktas skattegottgörelsen till små och medelstora företag samt stora företag. I Frankrike uppgår denna skattegottgörelse till 20 procent av de stödberättigande kostnaderna, dock högst 150 miljoner euro per företag.

I Frankrike kan gottgörelsen emellertid höjas för investeringar i vissa regioner. Gottgörelsen kan beroende på investeringsorten höjas till 25 procent, vilket innebär att det maximala stödbeloppet per företag stiger till 200 miljoner euro. Gottgörelsen kan också höjas till 40 procent, och då är det maximala stödbeloppet per företag 350 miljoner euro. Dessutom är det möjligt att höja investeringsgottgörelsen med 20 procentenheter för investeringar som görs av små företag och med 10 procentenheter för investeringar som görs av medelstora företag.

Betänkande FiUB 1/2025 rd
Reservation 2/cent

I Danmark ska ansökan om stöd uppgå till 10 miljoner danska kronor (cirka 1,3 miljoner euro).

Centern skulle fördomsfritt ta exempel av den inställning man har i andra europeiska länder och tillåta gottgörelsen också för mindre företag. Dessutom vill vi införa särskilda ekonomiska områden i östra Finland där investeringsgottgörelsen skulle vara större.

Förslag

Vi föreslår

*att riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 med följande ändringar: (**Reservationens ändringsförslag**)*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om skattegottgörelse för vissa ~~stora~~ investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om bolags rätt till gottgörelse för kostnaderna för vissa ~~sto-~~
~~ra~~-investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (*investeringsgottgörelse*). Investeringsgottgörelsen dras av från den inkomstskatt som beräknas för bolaget med stöd av inkomstskattelagen (1535/1992) innan skatten debiteras.

Betänkande FiUB 1/2025 rd
Reservation 2/cent

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) ~~stora~~ *investeringar* sådana investeringsprojekt som gäller en viss anläggning och i fråga om vilka de investeringskostnader som utgör en godtagbar grund för investeringsgottgörelse uppgår till minst 1 miljon euro,

3 §

Investeringar som berättigar till investeringsgottgörelse

Rätten till investeringsgottgörelse enligt denna lag beviljas på ansökan bolag som i Finland genomför en ~~stor~~ investering som syftar till en klimatneutral ekonomi och som uppfyller villkoren enligt denna lag, i något av följande:

- 1) produktion av energi från förnybara energikällor och lagring av energi,
- 2) utfasningen av fossila bränslen och energieffektivitetsåtgärder inom industrins produktionsprocesser, eller
- 3) sektorer som är strategiska med tanke på omställningen till en klimatneutral ekonomi.

4—6 §

(Som i FiUB)

7 §

Beloppet av investeringsgottgörelse

Beloppet av investeringsgottgörelse är 20 procent av de investeringskostnader som godkänns som grund för investeringsgottgörelsen. Beloppet av investeringsgottgörelse är dock 30 procent av de investeringskostnader som godkänns som grund för investeringsgottgörelsen i östra Finlands särskilda ekonomiska zon, som ska omfatta Södra Karelen, Södra Savolax, Kajanaland, Kymmenedalen, Norra Karelen, Norra Savolax samt kommunerna i nordöstra Österbottens och östra Lapplands ekonomiska regioner.

8—34 §

(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 1/2025 rd
Reservation 2/cent

2.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland (1146/2017) 3 § 2 mom. som följer:

3 §

Finansieringsverkets uppgifter

Finansieringsverket ska också sköta statsbidragsmyndighetens uppgifter i samband med närings-, energi- och miljöpolitiska stöd samt stödmyndighetens uppgifter enligt lagen om skattegottgörelse för vissa ~~stora~~ investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi (/).

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Finansieringsverket får ta emot en ansökan om investeringsgottgörelse enligt 22 § i lagen om skattegottgörelse för vissa ~~stora~~ investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi redan innan denna lag träder i kraft.

Helsingfors 7.3.2025

Markus Lohi cent
Hannu Hoskonen cent

Betänkande FiUB 1/2025 rd

Reservation 3/gröna

Reservation 3/gröna

Motivering

I propositionen RP 207/2024 rd föreslås det att det stiftas en lag om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi. Det är fråga om ett nytt riktat skattestöd. Berättigade till investeringsgottgörelse ska enligt förslaget vara bolag som i Finland genomför en sådan stor investering som syftar till en klimatneutral ekonomi vars stödberättigande investeringskostnader är minst 50 miljoner euro. Gottgörelsens maximala belopp är 150 miljoner euro per bolag.

Också vi gröna anser att det behövs olika incitament för investeringar i en klimatneutral ekonomi, eftersom det behövs ytterligare åtgärder för att i snabbare takt minska utsläppen. Även om utsläppen inom utsläppshandelssektorn har minskat betydligt under de senaste åren, hänför sig de största osäkerhetsfaktorerna särskilt till genomförandet av stora industriella investeringar. Det är viktigt att främja den gröna omställningen, inte bara med tanke på natur- och klimatmålen utan också med tanke på ekonomin.

Även om vi i princip förhåller oss positivt till regeringens förslag, ter sig vissa detaljer i propositionen problematiska. Tidsfristen på 36 månader minskar möjligheterna att utnyttja gottgörelsen och gynnar projekt som redan är under planering snarare än att stödet skulle vara genuint uppmuntrande. Den alltför strama tidtabellen borde inte heller få inverka till exempel på hur noggrant miljökonsekvenserna bedöms.

Det finns också utmaningar när det gäller stödkriterierna. Stöd bör inte beviljas projekt som inte främjar ett långsiktigt arbete för att uppnå målen enligt klimatlagen. Till exempel i fråga om stöd för en eventuell ökad användning av bioenergi finns det skäl att granska konsekvenserna för kolsänkan inom markanvändningssektorn, eftersom en minskning av kolsänkan inom markanvändningssektorn ytterligare försvårar uppnåendet av utsläppsmålen.

I ekonomiutskottets utlåtande påpekas det att om lättnaderna i fråga om statligt stöd för investeringar som främjar en ren omställning fortsätter efter 2025, bör man vid beredningen av Finlands nationella stödprogram noggrant utifrån erfarenheterna av investeringsgottgörelsens verkningsfullhet bedöma hur stora projekt det lönar sig att rikta stöden till. Den nu föreslagna nedre gränsen på 50 miljoner euro per projekt har i flera sakkunnigyttranden ansetts vara för hög. Det är alltså befogat att överväga om den nedre gränsen för stödbeloppet bör vara lägre och gälla per koncern och inte per projekt.

Sakkunniga har också ifrågasatt hur effektivt skattestödet är som stödform. Det är lättare att rikta direkta stöd till de objekt som är mest verkningsfulla med tanke på den gröna omställningen. Dessutom är deras fiskala effekt bättre hanterbar. Större ändringar i stödinstrumentet skulle dock kräva ett nytt godkännande av EU-kommissionen, vilket är en utmaning med tanke på tidsplanen.

Betänkande FiUB 1/2025 rd
Reservation 3/gröna

EU kommer sannolikt i framtiden att fatta beslut om en förlängning av undantagen från reglerna om statligt stöd. Om det fattas beslut om nya undantagsbestämmelser, bör regeringen utveckla investeringsstöden för den gröna omställningen enligt ovan nämnda principer.

Man bör sträva efter att påverka de planerade EU-reglerna om statligt stöd så att de utgår från teknikneutralitet och så att de inte ytterligare ökar konkurrensen om statligt stöd mellan medlemsländerna. Dessutom bör målet vara att de investeringsmöjligheter som är centrala för Finland samt andra aspekter som främjar landets ekonomiska tillväxt tas i beaktande i EU:s framtida riktlinjer för statligt stöd. Särskild uppmärksamhet för fästas vid att de nuvarande lättnaderna i fråga om statligt stöd i kris- och omställningsramen inte gäller investeringar i projekt som främjar avskiljning av koldioxid och utfasningen av fossila bränslen i livsmedelskedjan.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner ett uttalande. (Reservationens förslag till uttalande)

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen med tanke på den fortsatta utvecklingen av eventuella kommande investeringsstöd utreder miljökonsekvenserna av projekt som beviljats investeringsstöd, särskilt ur markanvändningssektorns synvinkel.

Helsingfors 7.3.2025

Saara Hyrkkö gröna

Betänkande FiUB 1/2025 rd

Reservation 4/vänst

Reservation 4/vänst

Motivering

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om skattegottgörelse för vissa stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi samt till lag om ändring av 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland innehåller allvarliga brister i fråga om kriterierna för skattegottgörelse. Propositionens inverkan på uppkomsten av nya investeringar är också tvivelaktig.

Syftet med den föreslagna skattegottgörelsen för stora investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi är att hantera den globala industripolitiska konkurrensen och locka investeringar till Finland. Även om det är välkommet att påskynda investeringarna i den gröna omställningen är det oklart om propositionen verkligen tjänar detta syfte. Eftersom tidtabellen för att ansöka om och bevilja investeringsgottgörelse är så snäv, är det mest sannolikt att skattegottgörelse söks för projekt som redan befinner sig i utrednings- eller planeringsfasen. Det är därför osannolikt att gottgörelsen i sig sporrar företagen till helt nya investeringar.

Flera sakkunniga har också lyft fram att skattegottgörelse är ett problematiskt sätt att stödja klimatneutrala investeringar, bland annat på grund av att det är svårt att på förhand förutse konsekvenserna för de offentliga finanserna. Man känner ännu inte till de faktiska kostnaderna för skattegottgörelsen men enligt propositionens konsekvensbedömningar kan de uppgå till 2,3 miljarder, eller som mest till 3,2 miljarder. Med beaktande av att regeringen också beviljar direkta stöd för gröna investeringar via Business Finland är det oklart varför man dessutom föreslår att införa en skattegottgörelse.

Utöver sättet på vilket stödet genomförs finns det rum för förbättringar också vad gäller stödkriterierna. Om avsikten är att stödja övergången till en klimatrezilient ekonomi, är det tvivelaktigt varför datacentraler som förbrukar mycket el anges som potentiella stödbjekt i propositionens konsekvensbedömningar. Dessutom bör det noteras att datacentralerna också får en betydande fördel av elskatten. Det rör sig nästan om fullständig skattefrihet. Den skattegottgörelse för samfundsskatten som föreslås medför eventuellt betydande kumulering av statliga stöd. I fråga om gruvindustrin har det i lagförslaget inte föreskrivits någon tid för genomförandet av projekten. Det är inte ändamålsenligt att främja en ren omställning och ett stödprogram som är avsett att starta upp industriella investeringar på ett sätt som gör det möjligt att inleda investeringarna först i mitten av 2030-talet. Det leder också till att man ifrågasätter lagförslagets mål att främja en klimatneutral ekonomi för att begränsa effekterna av klimatförändringen.

Vi anser också att man i Finland överlag bör kräva mer ansvarsfullt agerande av företagen som kompensation för de skattestöd eller andra stöd som företagen får. Företag som får olika former av statligt stöd ska förbinda sig till eller åläggas en skyldighet att undvika oskäligen vinstutdelning och onödiga uppsägningar samt iaktta den finska arbetslagstiftningen och villkoren i det kollektivavtal som ska tillämpas.

Betänkande FiUB 1/2025 rd
Reservation 4 /vänst

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner två uttalanden. (Reservationens förslag till uttalanden)

Reservationens förslag till uttalanden

- 1. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att datacentraler, som förbrukar mycket el, inte omfattas av skattegottgörelsen.*
- 2. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa skyldigheter för företag som får olika former av statligt stöd att undvika oskälig vinstutdelning och onödiga uppsägningar samt iaktta den finska arbetslagstiftningen och villkoren i det tillämpliga kollektivavtalet.*

Helsingfors 7.3.2025

Laura Meriluoto vänst